

ÜLESTÕUSMISAJA VI PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Ap15 ,1-2.6.22-29)

Lugemine apostlite tegude raamatust:

Neil päevil olid mõned, kes tulid Juudamaalt, õpetanud Antiookias elavaid vendi: "Kui te ei lase end Moosese kombe järgi ümber lõigata, siis te ei saa õndsaks." Aga sellest tõusis tüli, nii et Paulusel ja Barnabasel oli nendega palju vaidlemist. Siis otsustati, et Paulusel ja Barnabasel ja veel mõnel teisel tuleb minna selle tüliküsimuse pärast Jeruusalemma apostlite ja vanemate juurde. Jeruusalemmas tulid apostlid ja vanemad kokku seda asja arutama. Ja apostlid ning vanemad ühes kogu uskliku rahvaga otsustasid valida endi hulgast mehed ja saata nad koos Pauluse ja Barnabasega Antiookiasse. Ja nad andsid neile ühes sellise sisuga kirja: "Meie, apostlid, vanemad ja teie vennad, saadame terviseid oma vendadele paganate seast, kes elavad Antiookia-, Süüria- ja Kiliikiamaal. Me oleme kuulnud, et mõned, kes on tulnud küll meie juurest, kuid keda meie ei ole volitanud, on oma õpetustega teile muret ja hingesegadust tekitanud. Sellepärast oleme meie üksmeelselt otsustanud valida endi hulgast saadikud ja läkitada nad teie juurde koos meie armsate vendade Barnabase ja Paulusega - meestega, kes on oma elu meie Issanda Kristuse nime pärast kaalule pannud. Nii oleme meie Juuda ja Siilase teie juurde teele saatnud, et nad teile kinnitaksid suusõnal sedasama. Püha Vaim ja meie oleme otsustanud, et teie peale ei tohi panna enam mingisugust muud koormat kui seda, mis on hädavajalik: et hoiduksite ebajumalate ohvrilihast, vere- ja lämbumissesurnu söömisest ning kõlvatusest. Kui te kõigest sellest hoidute, teete hästi. Jääge terveks."

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps67 2-3 5.8 R:4a)

R: Mu Jumal, Sind ülistagu kõik rahvad.

Jumal olgu meile armuline ja õnnistagu meid,
lasku oma pale paista meie üle,
et maa peal tuntaks Sinu teed
ja kõigi rahvaste seas Sinu lunastust.

R:

Rõõmustagu kõik rahvad ja hõisaku rahvahõimud,
sest Sina mõistad rahvastele õiglast kohut
ja juhataid rahvahõime maa peal.
Jumal õnnistagu meid ja kogu maailm kartku teda.

R:

(Teine lugemine Ilm21 ,10-14. 22-23)

Lugemine püha Johannese ilmutuse raamatust:

Sel ajal kandis üks ingel mind vaimus suure ja kõrge mäe tippu ja näitas mulle püha linna Jeruusalemma taevast Jumala juurest alla laskuvat, ja selle ümber oli Jumala auhiilgus, ning see andis valgust kõige kallima kivi, otsekui jaspise sarnaselt, mis hiilgab nagu mäekristall. Linnal oli suur ja kõrge müür ning kaksteist väravat, aga väravate peal kaksteist inglit, ja väravate peale olid kirjutatud nimed - Iisraeli laste kaheteistkümne suguharu nimed. Idaküljes oli linnal kolm väravat, põhja pool kolm väravat, lõuna pool kolm väravat ja lääne pool kolm väravat. Linnamüüri oli kaksteist aluskivi, ja nende peal Talle kaheteistkümne apostli nimed. Aga templit ma seal ei näinud, sest selle linna tempel on Issand, taevavägede Jumal ning Tall. Ja linnale polnud tarvis ei päikest ega kuud, et need seal paistaksid, sest Issanda kirkus valgustab seda ja Tall on selle valguseallikas.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 14,23)

Halleluuja. Kui keegi armastab mind, siis ta peab kinni mu õpetusest ja minu Isa armastab teda, ning me tuleme tema juurde. Halleluuja.

(Evangeelium Jh14 ,23-29)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Kui keegi armastab mind, siis ta peab kinni mu sõnast, ja minu Isa armastab teda, ning me tuleme tema juurde ja jääme temasse. Kes mind ei armasta, see ei pea kinni mu sõnast, aga see sõna, mida te kuulete, pole minu, vaid Isa oma, kes mind on läkitanud. Seda räägin ma teile teie juures olles, aga Lohutaja, Püha Vaim, kelle minu Isa teile saadab minu nimel - tema õpetab teile kõik selgeks ja tuletab teile meelde kõik, mida mina teile olen rääkinud. Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nii, nagu maailm annab. Teie süda ärgu olgu ärevil ja ärgu mingi araks! Te olete kuulnud mind ütlevat: "Ma lähen ära ja tulen taas teie juurde". Kui te mind tõesti armastaksite, siis te rõõmustaksite, et ma lähen Isa juurde, sest Isa on suurem kui mina. Aga seda olen ma teile öelnud nüüd, enne kui see sünnib, et siis, kui see sündima hakkab, te võiksite uskuda."

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, mis on õnn? Enamasti on õnn midagi niisugust, et inimene kaotab näiteks rahakoti, ja kui ta selle taas üles leiab, siis täidab teda õnnetunne - olgugi et tegelikult ta ju midagi uut ei saanud. Kui ta poleks rahakotti kaotanud, jäänuks aga ka õnnetunne kogemata. Nii võib ehk anda veidi küsitava soovitus, et kui tahate kedagi õnnelikuks teha, siis varastage kõigepealt tema rahakott ja sokutage see talle siis kuhugi ootamatusse kohta tagasi, kust ta selle rõõmu ja kergendusega taas üles leida võib...

Me kuuleme sageli imelistest pääsemistest ja võime tänapäeval internetivideote vahendusel neile ka

vahetult kaasa elada - aga ikkagi, kas ei tee Jumal meid õnnelikuks eelkõige sellega, et midagi koledat jääb toimumata, nii et pääseda polegi vaja? Võibolla juhtuvad mõned õnnetused just sellepärast, et me ei oska hinnata rahulikku elu, et me üritame seda võrstsitada teravate elamustega, millel võivad olla rasked tagajärjed... ja ainult selle pärast, et me ei oska taluda igavust, et meil ei ole kannatust mõelda välja mingi mõttekas tegevus.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

"Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nii, nagu maailm annab." Ega rahust, armsad õed ja vennad, ei olegi nii lihtne rääkida. Juba Jeesus pidi seda tehes seletama, et tema rahu on midagi muud kui see, mida maailm seni on kogenud.

Tegelikult on isegi mõnevõrra kummaline, et meil on olemas eraldi sõna olukorra jaoks, kus midagi nagu ei juhtugi - keegi ei tule meile kallale, ei taha meid tappa, ei taha võtta ära meie vara. Paraku ongi rahu selles maailmas lihtsalt aeg kahe suurema või väiksema sõjategevuse vahel; inimese isikliku elu tasandil võib rahu tunnetada neil lühikestel hetkedel, kui elumured on korraks tahaplaanile jäänud.

Seda maailma päris ilma konfliktide ja sõdadeta on paraku raske ette kujutada, vägivald ja õnnetused on inimkonna arenguga alati kaasas käinud. Arheoloogiliste leidude põhjal on teadlased väitnud, et varases ühiskonnas enne riikide tekkimist surid vägivaldsesse surma 15% inimestest, samas kui isegi möödunud sajandil mõllanud maailmasõjad suutsid tappa vaid 3% elanikkonnast - maailma ajaloo mastaabis on areng tõesti märgatav.

Kui vaadelda kasvõi meie koduse Euroopa ajalugu keskajast kuni suurriikide tekkeni, siis võib ette kujutada, kui palju ohte inimest tollal tegelikult varitses ja kui harva võis ta elada rahu. Euroopa oli jagatud väikeriikideks, mis nime ja maksude poolest kuulusid enamasti ka Rooma impeeriumi koosseisu, kuid pidasid sageli omavahel veriseid sõdu. Peale nende rohkete väikeste sõjakollete on ajalukku läinud juba nime poolest õõvastavad konfliktid: Saja-aastane sõda Inglismaa ja Prantsusmaa vahel XIV-XV sajandil, mis kestis tegelikult kauemgi (1337-1453), ja Kolmekümneaastane sõda XVII sajandi Saksamaal protestantide ja katoliiklaste vahel (1618-1648). Mida sõda tollal rahulikule elanikkonnale tähendas, võib vaid ette kujutada, sest külmutusseadmeid ja autoklaavitud konserve tollal ei tuntud ning suuri vägesid oli seetõttu võimatu tagalast toiduga varustada. Nii jäi sõjaväe teele jäänud talude elanikele kaks võimalust: kas surra sõdurite poolt tapetuna, või pärast paljaksröövimist nälga. Ka sõlmitud rahulepingud tõid elanikkonnale kaasa palju ebaõiglust, määrasid terveid rahvaid võõra võimu alla, võttes neilt rahu paljudeks põlvkondadeks.

Kuid ka tsiviilelus, väljaspool otsest sõjategevust, oli rahu ja õigluse saavutamine konfliktide puhul üpris raske. Kohtumeditiini algeid võime leida alles XVI sajandist, ja läheb veel sajandeid, enne kui õpitakse võtma sõrmejälgi, haava järgi terariista ja kuuli järgi relva tuvastama, määrama, missuguse mürgiga on keegi tapetud. Varem põhines kohtupidamine eelkõige tunnistajate poolt esitatud argumentidel, mis võisid mitmelgi põhjusel olla kallutatud, ja tunnistajate puudumisel jäi mõrvar karistuseeta ning võis edasi tegutseda. Lisame siia veel surmanuhtluse, mille võis saada nõidumise eest, mille tõestamine oli täiesti meelevaldne... ning me peamegi tõdema, et ka tavalise inimese elus oli rahu üsna vähe.

Euroopa riikidest on praeguseks rahu kestnud kõige kauem Rootsi pinnal, [1815](#). aastast alates, ja Šveitsis, 1847. aastast. Ometi on ka see rahu põhjendatud pigem olukorraga, et teised sõdivad pooled vajasid neutraalsete riikide olemasolu kõige selle pärast, mida sõdijad ei saanud majandusblokaadide tõttu ise osta. Kauba eest maksti neutraalsetele riikidele aga sageli sõjasaagiga, mis võimaldas viimastel ebamoraalselt rikastuda.

Kuigi lääne ühiskond, mille osaks me oleme, on viimastel aastakümnetel võinud oma riikide piires elada suhteliselt turvalist elu, siis teisalt võib öelda, et tegelikkuses on tänapäeval olukord veel palju ohtlikum kui vanasti. Teaduse arenedes on erakordselt tõhusaks arenenud ka massihävitusrelvad, ning aatomirelvade olemasolu ja nende varasemast kergem kättesaadavus ka agressiivsetele väikeriikidele on seadnud küsimuse alla inimeksistentsi tervikuna. Positiivse poole pealt peab kindlasti tunnustama üldist inimõiguste arengut, ning üksikisiku kaitse seisukohalt ka videolvalve, andmeside jälgimise ja paljude kohtumeditiiniliste vahendite tekkimise, mistõttu on täiusliku kuriteo sooritamine või kellegi teise süüdlaseks lavastamine muutunud üha raskemaks. Isegi nõiad võivad tänapäeval vabalt oma teenuseid reklaamida 9,99 eest minutis, kartmata piinamist ja tuleriidale saatmist kadestate naabrite või võimujanus munitsipaalametnike poolt. Inimesed on õppinud hindama rahu ja loonud hulga nii poliitilisi kui seaduspõhiseid vahendeid inimese kaitsmiseks teise inimese eest.

Kaks tuhat aastat on möödunud, kuid Jeesuse lubatud rahu on maailmas väga napilt. Vägivald ja tapmine näib olevat lausa sisse kirjutatud meie geneetilisse koodi - kasvõi ainult selleks, et elementaarselt ellu jääda, peab peaaegu iga elusorganism paratamatult sööma teisi elusorganisme. Tegelikult võib siinkohal nimetada tõeliselt rahumeelseteks, ausateks Jeesuse või Buddha järgijateks ainult paari liiki olendeid: eelkõige kemolitoautotroopseid ja fotoautotroopseid mikroorganisme, kes on suutelised toituma puhtast anorgaanilisest päritoluga aineist. Ülejäänud elusorganismid moodustavad toitumisketi, mille kõrgemad lülid toituvad enamasti madalamatest, ja kõige rahumeelsemad liigid on tavaliselt kahjuks ka selle keti kõige madalamatel astmetel.

Naljatades võiks ju öelda, et tõeline pattulangemine toimus siis, kui esimesele vagale anorgaanilisest materjalist toituvale elusolendile tuli pähe kuri mõte süüa ära teine endasarnane elusolend; Aadama ja Eeva lugu koos õnnetu õuna ärasöömisega sobiks suurepäraselt selle ürgtragöödia sümboolseks kirjelduseks. Eluvormid, kelle südametunnistus on puhas teiste elusolendite tapmise osas, moodustavad küll ka tänapäeval põhiosa maakera biomassist - näiteks osade vetikate, fütoplanktoni, teatud bakterite ja taimede näol. Ometi oleks meil raske tõsta neid pjedestaalile või nende loomusest moraalset eelist tuletada, sest ükski maine eluvorm, ei nemad ega meie, pole ennast ise loonud ega oma toitumisviisi ise valinud. Kõige sellega arvestades tuleb meil bioloogilise maailma funktsioneerimise reeglitega lihtsalt leppida, kuid otsida siiski harmooniat Jumala käskudega, kandes hoolt selle eest, et me ei võtaks ühegi teise olendi elu ilma hädavajaduseta.

Kuidas siis mõista Jeesuse lubadust: "Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile". Kuhu see rahu on siis jäänud, miks ei näe me seda ei ühiskonnas, inimeste isiklikus elus ega isegi meie eksistentsi põhialustes? Vastus peitub Jeesuse järgnevates sõnades: "Mina ei anna teile nii, nagu maailm annab." Maailm annab meile rahu vaid lühikeste hetkedena, mitte püsivalt. Jumala rahu, püsiv ja täielik, on unistus, mille täitumine saab teoks alles teispoolsuses. Kuid juba ainuüksi uskumine, et see rahu on olemas, laseb meil juba siin maailmas sellest rahust osa saada ja annab meile pidepunkti ka meie maise elu kõige raskemates olukordades. Aamen.